

Københavns Universitet

(U)tryghed i Gørlev

Kruize, Peter

Publication date:
2010

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Kruize, P. (2010). (U)tryghed i Gørlev: Resultater af spørgeskemaundersøgelse blandt borgerne i Gørlev. (s. 1-25). Det Juridiske Fakultet: Museum Tusulanum.

Københavns Universitet
Det Juridiske Fakultet

(U)tryghed i Gørlev

Resultater af spørgeskemaundersøgelse blandt borgerne i Gørlev

Juni 2010
Peter Kruize

Forord

Denne rapport er en del af et større forskningsprojekt med titlen 'Hjemmerøverier og utryghed i lokalsamfundet'. Dette projekt består af tre empiriske dele:

- Analyse af politianmeldte hjemmerøverier
- Spørgeskemaundersøgelse blandt beboere i lokalsamfund, hvor der er sket et hjemmerøveri
- Semistrukturerede interviews med beboere i lokalsamfund, hvor der er sket et hjemmerøveri.

Spørgeskemaundersøgelsen skal gennemføres i tre lokalsamfund. Gørlev by er den første i rækken. Projektet slutter i januar 2011 men vi synes, at borgerne i Gørlev har krav på en foreløbig analyse af spørgeskemaundersøgelsens resultater og har derfor lavet denne rapport. Det er ikke en endelig analyse af resultaterne, men giver et indblik i respondenternes bekymring for kriminalitet i almenlighed og for boligindbrud/hjemmerøverier i særdeleshed.

Projektet er et samarbejde mellem Annalise Kongstad og Peter Kruize – begge ansat ved Det Juridiske Fakultet på Københavns Universitet og er økonomisk støttet af Justitsministeriets forskningspulje og Det Kriminalpræventive Råd.

Ved indpakning og uddeling af spørgeskemaer i Gørlev har vi fået hjælp af Aliana Escobar Sørensen. Lea Fuglsang har tastet spørgeskema-oplysninger ind i computeren og har læst korrektur på rapporten.

Vi vil gerne takke alle borgere i Gørlev, som har deltaget i undersøgelsen.

Juni 2010,
Peter Kruize

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	4
2. Gørlev by.....	5
2.1 Hvorfor Gørlev?.....	5
2.2 Gørlevs historie.....	6
3. Spørgeskemaundersøgelsen.....	7
3.1 Indhold.....	7
3.2 Lokal support.....	7
3.3 Respons og profil respondenter	8
4. Kriminalitet og bekymring	10
5. Boligindbrud og hjemmerøveri i Gørlev by	13
6. Konklusioner	18
Litteratur	19
Bilag 1 Spørgeskema (u)tryghed i lokalsamfund	20
Bilag 2 Pressemeddelelse	25

1. Indledning

De fleste mennesker føler sig trygge i eget hjem. Når dette sted bliver invaderet af uvedkomne, skaber det utryghed. Forskning viser, at nogle ofre for boligindbrud viser en reaktion, som kan sammenlignes med reaktionen hos voldtægtsofre. De kan ikke holde tanken ud om, at fremmede har gennemrodet deres ejendele, og de føler trang til at gøre rent og i værste fald smider ting væk for at slippe for minder om, at gerningsmanden har været der. Dette stemmer overens med fund i en svensk undersøgelse (Brå, 2009), som viser, at de personer, der inden for det sidste år har været udsat for integritetsforbrydelser som fx indbrud, vold, trusler eller personrøveri, er de mest utrygge.

Det må derfor formodes, at ofres følelser af utryghed forstærkes, når indtrængningen i deres hjem sker, når de selv er hjemme, og hvis indtrængningen medfører trusler og/eller vold i forbindelse med fratagelse af ejendele og værdier. At blive udsat for eller truet med vold i eget hjem bryder med en basal forståelse i vores samfund om, at man kan være tryk i sit eget hjem.

Det må endvidere formodes, at omkringboende vil opleve bekymring eller angst for, at noget tilsvarende kan ske for dem. Vores projekt fokuserer på de følger, som hjemmerøverier har for beboerne i lokalsamfundet. Følger i form af personlig (u)tryghed, syn på (lokal)samfundet samt reel og symbolsk adfærd til at forebygge mod at blive det næste offer.

For at undersøge, hvordan et hjemmerøveri påvirker et lokalsamfund, inddrages tre mindre bysamfund i projektet. De tre byer er valgt ud fra følgende kriterier:

- Geografi. Vi vil begrænse os til lokalsamfund på Sjælland. Begrundelsen herfor er projektøkonomisk. Samtidig ser vi ingen store metodemæssige argumenter mod denne afgrænsning, da det under alle omstændigheder ikke er muligt at foretage en repræsentativ udvælgelse.
- Karakter og størrelse. Lokalsamfundet skal have en vis sammenhængskraft, det vil sige, at området ikke skal være større, end at beboere kan formodes at have et vist kendskab til hinanden. Desuden bør der findes en del fælles faciliteter og fælles mødesteder, som fx en lokal dagligvarebutik.
- Tidsafstand til hjemmerøveriet. Der vil blive valgt lokalområder, hvor det er henholdsvis kort og længere tid siden, hjemmerøveriet er blevet begået. Hermed vil det kunne belyses, om konsekvenserne af hjemmerøveri er forbigående eller mere vedvarende.
- Hjemmerøveriets grovhed. Der bliver valgt hjemmerøvier, hvor gerningspersoner har anvendt vold (slået, sparket eller bundet), men ikke så groft, at ofret er afgang ved døden.
- Offervalg. Ofre(t) har ingen kendskab til gerningspersonen i forvejen.

2. Gørlev by

2.1 Hvorfor Gørlev?

Den 28. januar 2010 bliver Midt- og Vestsjællands Politi orienteret om et hjemmerøveri i Gørlev. I den lokale presse beskrives røveriet som følgende:

Røvere bandt kvinde med gaffatape

En 44-årig kvinde blev torsdag middag udsat for hjemmerøveri i Gørlev. To mænd bandt hende med gaffatape. To mænd begik torsdag middag røveri mod en 44-årig kvinde på Vinde Helsingevej i Gørlev, oplyser Midt- og Vestsjællands Politi. De trængte ind i hendes hjem, bandt hende fast med gaffatape og gik derefter på rov i husstanden, hvor det lykkedes røverne at stjæle noget it-udstyr samt nogle smykker.

Hun blev befriet af sin mand

Mændene forsvandt fra stedet i ukendt retning i en gul Citroën Berlingo. Den 44-årige kvinde blev efterfølgende fundet og befriet af sin mand. Kvindens mand var taget i byen for at købe ind, og da han efter en lille time kom hjem, lå hun bagbundet. Hun er ikke kommet fysisk til skade ved røveriet og kunne beskrive de to røvere for politiet.

En slank og en tyk mand på fri fod

Den ene er etnisk dansk, cirka 30 år, slank af bygning, mørkhåret med bakkenbarter. Iført sort trøje med rullekrave, sorte bukser med lynlås på tværs af låret. Han var iført handsker med afklippede fingre. Den anden beskrives som 170-175 cm høj, kraftig af bygning, korte ben, iført sort trøje og mørke bukser.

Politiets teknikere er på vej til stedet for at samle yderligere spor i sagen. Vidner med oplysninger, der kan hjælpe politiet, bedes ringe 114.

Kilde: <http://www.nordvestnyt.dk/artikel/57679:Kalundborg--Roevere-bandt-kvinde-med-gaffatape>

Dette røveri opfylder alle udvælgelseskriterierne, hvilket også Gørlev by gør. Gørlev ligger mellem Kalundborg og Slagelse og er en by med 2.451 indbyggere (2009). Gørlev Kommune var indtil 1. januar 2007 en kommune i Vestsjællands Amt. Kommunen bestod af hovedbyen Gørlev samt de større landsbyer: Svallerup, Bjerge, Kirke Helsing, Mullerup, Drøsselbjerg og Reersø. Efter kommunesammenlægningerne hører Gørlev under Kalundborg kommune.

Gørlev by har adskillige (dagligvare)butikker i gaderne omkring Torvet. I denne del af byen er bebyggelsen tættest, med en del ældreboliger. Lidt længere væk fra byens centrum findes adskillige villakvarterer. Gørlev skole er den lokale kommuneskole for elever fra Gørlev og nærmeste omegn.

To uger før den planlagte uddeling af spørgeskemaer i Gørlev kunne vi læse i lokalpressen, at det hjemmerøveri, som vi havde hæftet os ved, aldrig har fundet sted. Der er tale om en falsk anmeldelse. Dette har ikke ændret vores plan om at gennemføre undersøgelsen i Gørlev by. Det er der to grunde til. For det første har borgerne i Gørlev levet to måneder i den overbevisning, at der har været et hjemmerøveri i deres by. Og hvis det har påvirket deres tryghed og adfærd, så har den begivenhed allerede sat sit spor. For det andet var forberedelsen i sin afsluttende fase, og det ville derfor have været dyrt at aflyse Gørlev som undersøgelsesby.

Hjemmerøveri var pure opspind

Borgere i Gørlev syd for Kalundborg var skræmte efter et hjemmerøveri, som nu viser sig at bygge på en løgn. To er sigtet for falsk forklaring.

Borgerne i Gørlev kan ånde lettet op over, at den lille by syd for Kalundborg alligevel ikke har været hjemsoget af hjemmerøvere. En kvinde anmeldte i januar, at hun var blevet overfaldet af røvere i sit hjem, mens hendes mand var ude at købe ind. Røverne havde bagbundet hende med gaffatape og røvet edb-udstyr og smykker. Men nu viser politiets efterforskning, at der ikke har været røvere i huset - og heller intet er røvet. To personer sigtes nu for falsk forklaring, og den ene har tilstået, oplyser Carsten Andersen fra Midt- og Vestsjællands Politi. Politiet vil af hensyn til det lille lokalsamfund ikke nærmere oplyse, hvem de sigtede er. Men borgerne var opskræmte, og den frygt kan vi nu mane i jorden, siger Carsten Andersen.

Kilde: <http://www.sn.dk/Hjemmeroeveri-var-pure-opspind/Kalundborg/artikel/53183>

2.2 Gørlevs historie

Der er to vigtige begivenheder i Gørlevs historie. Den første er anlæggelsen af stationen i 1898. Med baneanlægget opstod en vis bebyggelse øst for og omkring stationen med hotel og valgmenighedskirke. Den anden vigtige begivenhed er oprettelsen af Gørlev Sukkerfabrik i 1912-13. Hermed indtræder en vækstperiode for Gørlev by. Bygninger med tilhørende klynge af funktionærboliger dominerer fortsat den sydøstlige del af byen. Rollen som stations- og erhvervsby med stigende befolkningstal gav grundlag for udvikling af handel og service, bankfilialer, biograf, skoler, plejehjem, apotek, forsamlingshus, hoteller, missionshus, mejeri og andre aktiviteter. Mange af disse bygninger ligger stadig i den centrale bydel. Her er også tilføjet nye bebyggelser i en tilpasset arkitektur.¹

Stationen blev nedlagt i 1971, godsbanen Høng-Gørlev i 1994 og sukkerfabrikken i 2000. Gørlev Sukkerfabrik udgør et komplet industrimiljø med produktionsbygninger, roebane, direktør-, funktionær- og arbejderboliger samt barakker til sæsonarbejderne. Fabriksbygningerne er opført i røde mursten, overvejende med jernvinduer i rundbuestil og tage beklædt med tagpap. Dertil kommer en række hvide siloer til opbevaring af sukker. Fabrikken har kun gennemgået få ændringer siden opførelsen i 1912.

Sukkerfabrikken i Gørlev

Sukkerfabrikken blev grundlagt i 1912 af en kreds af landmænd med godsejeren Carl Lawaetz i spidsen. I 1934 blev fabrikken overtaget af De Danske Sukkerfabrikker A/S (senere: Danisco Sugar). Omkring 1950'erne var Gørlev Sukkerfabrik landets største med ca. 4500 roedyrkere tilknyttet fra hele Sjælland og Jylland. I sæsonen beskæftigede fabrikken over 700 arbejdere.

I forbindelse med fabrikken blev der anlagt et omfattende banenet, som var fuldt udbygget i 1920'erne. Med den smalsporede roebane kunne man hente sukkerroerne lokalt og bringe roeaffaldet tilbage til gårdene, hvor det blev anvendt som husdyrfoder.

I 1922 fik fabrikken en banestrækning til Mullerup Havn. Herfra afskibedes de færdige sukkerprodukter, og samtidig modtog man kul til fabrikkens drift og til roebanens lokomotiver. Fabrikken ejede havnen i perioden ca. 1930-60, men brugen af den aftog med tiden, da omlæsningen blev for dyr.

Efter 1960 blev roebanerne nedlagt til fordel for lastbil- og traktortransport, som var hurtigere og billigere.

Danisco lukkede Gørlev Sukkerfabrik i år 2000.

Kilde: <http://www.kulturarv.dk/i-fokus-nu/industrisamfundet/industrialhistoriens-danmarkskort/goerlev-sukkerfabrik/>

¹ http://www.kalundborg.dk/Lokale_forhold_og_rammer/G%C3%B8rlev_planomr%C3%A5de.aspx

3. Spørgeskemaundersøgelsen

3.1 Indhold

Spørgeskemaet indeholder spørgsmål vedrørende angst/bekymring for kriminalitet i almindelighed samt spørgsmål med fokus på trygheden i selve hjemmet. Tryghed, bekymring og angst for kriminalitet er begreber, som ikke bare kan måles. I vores spørgeskema har vi så vidt muligt brugt eksisterende operationaliseringer af disse begreber. Dermed opnår vi resultater, der kan sammenlignes med andre forskningsresultater.

Spørgeskemaet (se også bilag 1) består af tre dele:

- *Baggrundsinformation* med spørgsmål om borgernes person og deres sociale og kulturelle tilknytning til byen.
- *Kriminalitet og bekymring* med spørgsmål om bekymring om kriminalitet og offererfaringer i forbindelse med boligindbrud og hjemmerøveri.
- *Kriminalpræventive tiltag* med spørgsmål, som er direkte rettet mod borgernes tekniske sikring af deres bolig og adfærd i almindelighed.

3.2 Lokal support

På forhånd var der etableret kontakt med Gørlevs lokale politi via landbetjent Svend Erik Autzen. Desuden er Svend Erik byrådsmedlem for Venstre. Politiet er inddraget for at få lokal opbakning og fordi der bliver spurgt om borgernes sikring af deres hjem. Lokal opbakning har vi også søgt ved kontakt med bageren i Super Brugsen. Der er aftalt, at respondenterne kan indlevere spørgeskemaet hos bageren, og at de som tak vil få et stykke wienerbrød eller en kage. I alt har 185 respondenter benyttet denne mulighed til at aflevere skemaet.

Beboere advarer hinanden om tyve

To forskere fra Juridisk Fakultet på Københavns Universitet deler i disse dage et spørgeskema ud i Gørlev. De undersøger om, borgerne føler sig trygge ved at bo i et mindre bysamfund. Vi skal rundt til omkring 1.000 husstande, hvor vi håber, at én i familien vil svare på spørgsmålene. Vi skal også bruge et par frivillige, der vil deltage i et interview, fortæller sociolog Peter Kruize.

Oprettet sms-kæde

Sammen med magister i psykologi, Annalise Kongstad, undersøger han, om du har oplevet et indbrud, føler dig utryg ved at gå på gaden, når det er mørkt, og om du har sikret dig mod de lyssky og langfingrede. En af dem, der har tænkt sig at sætte sine krydser i svareboksene, er Jan Erik Johansson. Sammen med beboerne på den vej, han bor på, har han oprettet en sms-kæde, så de kan advare hinanden, hvis de ser eller oplever noget mistænkeligt. Der har dog ikke været brug for den siden, den blev oprettet for et par år siden. Der er jo langt til politiet i Kalundborg, så der kan man ikke forvente hjælp med det samme. Det skaber lidt utryghed, men så er det godt, man har et godt naboskab, forklarer han.

Kilde: <http://www.sn.dk/Beboere-advarer-hinanden-om-tyve/Kalundborg/artikel/55121>

Til sidst har vi inddraget lokalaviser til at informere Gørlevs indbyggere om vores projekt. Der er med vilje ikke sagt noget om, at hjemmerøveri har været anledning til vores valg af Gørlev. Vi har sendt tre lokale aviser en meddelelse om vores projekt (se også bilag 2). På selve dagen, hvor skemaerne blev uddelt, talte vi med en journalist fra Sjællandske og Ugeavisen. Sjællandske har omtalt vores projekt to gange – en gang før

uddeling og dagen efter uddeling af spørgeskemaer. Ugeavisen har skrevet om projektet dagen efter uddeling.

3.3 Respons og profil respondenter

Der er uddelt ca. 1.000 spørgeskemaer. Vi havde trykt 1.100 spørgeskemaer, og havde 23 skemaer tilbage efter uddeling. Der er imidlertid en mindre del af skemaerne, som er delt ud til erhvervsadresser og en gang i mellem gik der lidt kaos i koordineringen, så enkelte husstande har fået 2 skemaer i brevkassen. Vores bedste bud er, at ca. 1.000 skemaer er delt ud til private husstande.

I alt har vi fået 414 spørgeskemaer retur: 185 skemaer er indleveret ved bageren og 229 er sendt med posten. Svarresponsen ligger dermed på godt 40 procent. Der er ingen forskel i respondenternes profil i forhold til om de har indleveret ved bageren eller sendt med posten, bortset fra spørgsmålet om arbejde. 40 procent af respondenterne, der har indleveret skema ved bageren har arbejde, mens tilsvarende procenttal er 52 for respondenterne, der har benyttet postvæsenet.

Vi har bedt den person i husstanden, som er over 18 år og som først har fødselsdag, om at udfylde spørgeskemaet. Responsen viser, at kvinder klart er overrepræsenteret: af de 414 skemaer er der 267 udfyldt af kvinder (64 procent) og 147 af mænd (36 procent). Denne overrepræsentation gælder alle aldersgrupper, men specielt den ældste kategori: over 75 år. Dette skyldes formentligt, at kvinder oftere overlever deres mand end omvendt. Tabel 3.1 er en oversigt over respondenternes alder og køn.

Tabel 3.1 Alders- og kønsfordeling af respondenterne i Gørlev by

	Mænd	Kvinder	I alt	Procent
18-24 år	4	8	12	2,9 %
25-34 år	8	20	28	6,8 %
35-44 år	17	37	54	13,0 %
45-54 år	24	33	57	13,8 %
55-64 år	40	59	99	23,9 %
65-74 år	34	51	85	20,5 %
75 år eller ældre	20	59	79	19,1 %
I alt	147	267	414	100,0 %

Det ser ud til, at den yngre generation er underrepræsenteret blandt respondenterne. For at kunne være sikkert på det, må vi sammenligne med befolkningssammensætningen i Gørlev by. De tal har vi ikke fundet, men Gørlev skoledistrikt kommer næste overens med Gørlev by, og en opgørelse fra Kalundborg Kommune bekræfter, at den yngste aldersgruppe (18-24 år) er underrepræsenteret og at pensionister (65 år eller ældre) er overrepræsenteret blandt respondenterne (se tabel 3.2). Det viser sig i øvrigt, at pensionisterne står for en større del af befolkning i Gørlev by end i gennemsnits Danmark.

Tabel 3.2 Aldersfordeling i forhold til Gørlev skoledistrikt og Danmark

Respons			Gørlev skoledistrikt*			Danmark**
	antal	procent		antal	procent	procent
18-24 år	12	2,9 %	17-25 år	208	9,6 %	10,8 %
25-64 år	238	57,5 %	26-64 år	1.385	63,6 %	68,1 %
65 eller ældre	164	39,6 %	65 eller ældre	584	26,8 %	21,0 %
I alt	414	100,0 %	I alt	2.177	100,0 %	100,0 %

* Befolkningsprognose 2009-2011, Kalundborg kommune; ** Statistikbanken (Danmarks Statistik)

Fire ud af ti respondenterne er opvokset i Gørlev by eller nærmeste omegn, mens 60 procent af respondenterne kan betragtes som tilflyttere. På grund af den store andel af pensionister er det ikke overraskende, at en betydelig del af respondenterne ikke er i arbejde. Ca. 40 procent af respondenterne er pensionister og en ud af seks respondenterne er uden arbejde. Omkring en ud af tre af dem, der arbejder, arbejder i Gørlev, mens to ud af tre arbejder i en anden by (se også tabel 3.3).

Tabel 3.3 Arbejdssted

	Mænd	Kvinder	I alt	Procent
Arbejder i Gørlev	18	44	62	15,0 %
Arbejder i en anden by	53	66	119	28,7 %
Arbejder ikke	22	47	69	16,7 %
Pensionist	54	110	164	39,6 %
I alt	147	267	414	100,0 %

Lokal tilknytning

De fleste respondenter følger med i, hvad der foregår i byen ved at læse lokalaviser og at se lokal-TV. Den lokale binding er imidlertid mindre, når det gælder at være sammen med andre borgere fra byen. Mindre end halvdelen af respondenterne deltager i lokalsamfundet i form af aktiviteter eller en snak med medborgere.

Tabel 3.4 Elementer af lokal tilknytning

	Meget	Til dels	Ring
Lokale aktiviteter	37,9 %	35,7 %	26,3 %
Lokalavis	77,8 %	18,4 %	3,9 %
Lokal TV	74,6 %	21,5 %	3,9 %
Lokal snak	41,1 %	49,8 %	9,2 %

På basis af disse fire tilknytningselementer er der lavet en ny variabel. Hver faktor kan score 1 (stærk tilknytning), 2 (til dels tilknytning) eller 3 (ring tilknytning). Ved at tælle disse tal op og dele med fire er der konstrueret en variabel 'lokal tilknytning' med en minimal score på 1 og maksimal på 3. Efterfølgende er denne variabel delt i to: stærk lokal forankring (score 1 til 1,5) og mindre stærk lokal forankring (score 1,75 til 3). I analysen af respondenternes syn på boligindbrud og hjemmøveri bliver denne variabel anvendt.

Syn på byen

De fleste respondenter oplever Gørlev som et trygt sted at være og føler at borgerne kender og hjælper hinanden. Men dette billede begynder at hælde lidt, når vi tager svarene på spørgsmål omkring kriminalitetsudvikling og liv i byen i betragtning.

Tabel 3.5 Syn på Gørlev

	N	(delvis) enig	Hverken enig/uenig	(delvis) uenig
Byen er et trygt sted at være	378	69,3 %	17,7 %	13,0 %
Færre sociale aktiviteter i byen	366	39,3 %	41,0 %	19,7 %
Kender og hjælper hinanden	368	64,9 %	24,7 %	10,3 %
Fremtid som levende by	371	49,1 %	29,9 %	21,0 %
Kriminalitet er vokset i byen	377	60,2 %	32,9 %	6,9 %
Mindre liv i byen	378	54,8 %	27,2 %	18,0 %

4. Kriminalitet og bekymring

I en national offerundersøgelse fra 2008 (på basis af 46.625 telefoniske interviews) bliver der spurgt om, hvor ofte respondenterne tænker på risikoen for at blive offer for kriminalitet. Dette spørgsmål bliver tolket som en 'angst for kriminalitet' målestok. Dem der næsten hele tiden eller ofte tænkte på risikoen for, at de kunne blive udsat for kriminalitet, anses for at være dem, der er angste for kriminalitet (Balvig & Kyvsgaard, 2009, s. 72). I 2008 svarede 19 procent af de adspurgte danskere, at de næsten hele tiden eller ofte tænker på risikoen for at blive offer for kriminalitet.

Vi har stillet det samme spørgsmål i Gørlev. Her svarer 28 procent, at de tænker næsten hele tiden eller ofte på risikoen for at blive offer for kriminalitet. Det er markant flere end i den nationale offerundersøgelse. Det kan til dels forklares af overrepræsentation af kvinder blandt respondenterne i Gørlev. Kvinder har mere angst for kriminalitet end mænd. Men det kan ikke forklare hele forskellen. Ser vi på mænd og kvinder separat (se tabel 4.1), så er der stadig flere respondenter, der er angste for kriminalitet i Gørlev end i offerundersøgelsen fra 2008.

Også andelen, der af og til tænker på risikoen for at blive offer for kriminalitet, er betydelig større i Gørlev end i den nationale offerundersøgelse. Det er oplagt at konkludere, at borgerne i Gørlev har et højere niveau af angst for kriminalitet, men der kan også være metodiske grunde til denne forskel. Det kan være, at folk er mindre tilbøjelige til at sige, at de ofte tænker på offerrisikoen i et telefonisk interview. Det kan også være, at der er forholdsvis mange bekymrede borgere, der har sendt spørgeskemaet retur, og at de 60 procent nonrespons følger sig mindre angste for kriminalitet.

Lige som i den nationale offerundersøgelse har respondenternes alder ingen stor indflydelse på angstniveauet for kriminalitet (Balvig & Kyvsgaard, 2009, s. 72-73).

Tabel 4.1 Tænker på risikoen for at blive offer for kriminalitet

	Gørlev			Danmark (2008)*		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Næsten hele tiden	3 %	5 %	4 %	2 %	4 %	3 %
Ofte	19 %	27 %	24 %	14 %	18 %	16 %
Af og til	45 %	45 %	45 %	23 %	26 %	24 %
Sjældent	26 %	19 %	21 %	35 %	35 %	35 %
Aldrig	8 %	5 %	6 %	27 %	17 %	22 %

* Balvig & Kyvsgaard (2009), Tabel 9.1, s. 72.

En tredje metodiske forklaring af forskellene mellem Gørlev og den nationale offerundersøgelse kan være tidspunktet for måling. Den nationale offerundersøgelse er fra 2008, mens spørgeskemaundersøgelse i Gørlev er fra 2010. Denne hypotese finder støtte i tryghedsmålingerne af Trygfonden. Måling 2009 viser, at danskerne er påfaldende mere utrygge for kriminalitet: "Det er en særdeles markant udvikling over en kort årrække. Så markant, at vi satte gang i en kontrolundersøgelse i august 2009, halvanden måned efter hovedundersøgelsen. Den bekræftede imidlertid tendensen." (Trygfonden, 2009, s. 70-71).

Tabel 4.2 viser, at utryghed blandt Gørlev-respondenterne er nogenlunde på højde med Tryghedsmåling 2009 for så vidt angår at blive overfaldet eller slået. Specielt når vi tager den overrepræsentation af kvinder

blandt Gørlev-responderne i betragtning. Utryghed for at blive udsat for et indbrud er derimod markant højere blandt Gørlev-responderne end i Tryghedsmåling 2009. Nu er vi tilbøjelige til at tro, at tidsfaktoren spiller en vigtig rolle her. Tryghedsmåling 2009 viser, at 23,2 procent af responderne føler sig utrygge i forhold til risikoen for at blive udsat for indbrud. I 2007-måling var det ca. 13 procent og i kontrolmålingen allerede 27 procent. Der har de seneste år været en stor mediedækning af indbrud i Danmark (fra ca. 30.000 indbrud i 2006 til næsten 50.000 indbrud i 2009), og dette kan være en del af forklaringen på, at bekymringsniveauet for netop denne type forbrydelse er steget.

Tabel 4.2 Meget eller ret utryg i forhold til risikoen for følgende:

	Gørlev			Danmark (2009)*	
	Mænd	Kvinder	I alt	2009-måling	Kontrol måling
For at blive overfaldet eller slået	19,9 %	26,7 %	24,3 %	15,2 %	20,6 %
For at blive udsat for et indbrud	47,6 %	50,4 %	49,4 %	23,2 %	27,0 %
For at blive udsat for et hjemmerøveri	28,7 %	45,2 %	39,4 %		
At gå alene efter mørkets frembrud	16,6 %	46,4 %	35,7 %	13,6 %	14,3 %

* Trygfonden 2009, Figur 1.5, s. 22; Figur 1.4, s. 17 (2009-måling) og Figur 3.1, s 70 (kontrol måling).

En undersøgelse blandt 6.014 respondenter af Idénys villapanel² viser, at frygten for indbrud og hjemmerøveri står øverst på listen af bekymringer for kriminalitet blandt villaejere: 61 procent af responderne svarer, at de er bekymret for bolig-indbrud, medens halvdelen er bekymret for hjemmerøverier (Idényt, 2009, tabel 1).

Det er iøjefaldende, at næsten 40 procent af Gørlev-responderne følger sig utryg for at blive udsat for et hjemmerøveri. Der er stor forskel mellem kvinder og mænd på dette punkt (45 versus 29 procent). Det er et meget højt procenttal når vi sætter det i forhold til den reelle risiko for at blive udsat for et røveri i eget hjem. Her spiller det (falskanmeldte) hjemmerøveri måske en rolle. Er hjemmerøveri kommer så tæt på, at borgerne i Gørlev (dermed) frygter denne type forbrydelse?

Det ser ud til, at vi kan besvare ovenstående spørgsmål med et delvist ja. I spørgeskemaet er der også spurgt, om respondenterne har kendskab til, om der har været røveri i beboernes eget hjem i Gørlev. Det viser sig (se tabel 4.3), at dem der har kendskab til, at der har været hjemmerøveri i Gørlev, er mere utryg herfor end dem der mener, at der ikke har været sådan et forbrydelse i byen. Dem der ikke ved om der har været et hjemmerøveri i Gørlev indtager en mellemposition.

Tabel 4.3 Sammenhæng mellem kendskab og angst for hjemmerøveri

Kendskab til hjemmerøveri i Gørlev	Utryg for at blive udsat for et hjemmerøveri
Ja	50,0 %
Nej	28,5 %
Ved ikke	38,0 %

Ca. en fjerdedel af responderne i Gørlev er bekymret for, at en nærstående person skal bliver udsat for kriminalitet. Yderligere en fjerdedel er ret sjældent bekymret for dette, mens ca. halvdelen ikke har denne bekymring. Angst for kriminalitet påvirker livskvaliteten af ca. halvdelen af respondenter i Gørlev. Påvirkningen er for det meste i lille udstrækning, mens 3 procent af responderne siger, at denne

² Det er uklart, hvordan panelet er sammensat, men på grund af den anvendte metode må det nok antages, at den viser et mere ekstremt billede end en repræsentativ undersøgelse ville have gjort.

bekymring påvirker deres livskvalitet i stor udstrækning. Det sker fx ved at afholde sig fra en aktivitet – en tur i biografen eller mødes med andre mennesker – på grund af angst/bekymring for kriminalitet.

Bekymring for kriminalitet hænger ikke nødvendigvis sammen med det faktuelle niveau af kriminalitet. Respondenterne i Gørlev er blevet spurgt, om de mener, at kriminaliteten er steget, faldet eller er uforandret inden for de sidste tre år. Når vi ser på udviklingen af anmeldte straffelovsforbrydelser, er der tale om en betydelig stigning: fra 445.271 anmeldte straffelovsovertrædelser i 2007 til 491.792 overtrædelser i 2009 (Statistikbanken, Danmarks Statistik). Det vil sige, en stigning på 10 procent. Mere end halvdelen af respondenterne i Gørlev mener, at kriminaliteten er steget noget i Danmark de sidste tre år. Et realistisk billede i forhold til anmeldte straffelovsovertrædelser.

Tabel 4.4 Kriminalitetsudvikling i Danmark de seneste tre år

	Antal	Procent
Stiger meget	106	25,6 %
Stiger noget	218	52,7 %
Uforandret	61	14,7 %
Falder noget	6	1,4 %
Falder meget	-	-
Ved ikke/ikke udfyldt	23	5,6 %
I alt	414	100,0 %

Der viser sig en sammenhæng mellem det billede respondenterne har af kriminalitetsudviklingen og hvor bekymrede de er for at blive udsat for kriminalitet. Jo mere respondenter tror, at kriminaliteten er steget meget, des mere angst har respondenterne for kriminalitet (eller omvendt). Tabel 4.5 giver et overblik.

Tabel 4.5 Syn på kriminalitetsudvikling og risikobevisthed

	N	Tænker på risikoen for at blive offer for kriminalitet		
		Hele tiden/ofte	Af og til	Sjældent/aldrig
Kriminalitet er steget meget	110	40 %	23 %	21 %
Kriminalitet er steget noget	176	54 %	59 %	57 %
Kriminalitet er uforandret	96	6 %	18 %	22 %

5. Boligindbrud og hjemmerøveri i Gørlev by

Boligindbrud og hjemmerøveri har det til fælles, at ubudne gæster kommer ind i en persons private hjem. Indbrud forekommer oftest, når folk ikke er hjem. Ved et røveri bliver der netop søgt konfrontation med beboerne, hvorved det adskiller sig fra et indbrud; bortset fra de indbrud som udvikler sig til et røveri idet gerningsperson(er) bliver 'forstyrret' ved hjemkomst af beboerne.

I Gørlev by har 22 respondenter været udsat for boligindbrud de sidste 12 måneder. Det svarer til 5,3 procent af respondenterne. Og da der kun er en respondent pr. husstand, må det betyde, at 5,3 procent af husstandene i Gørlev by har været udsat for boligindbrud på årsbasis. Men denne konklusion holder kun, hvis respondenterne er repræsentativ for hele byen, og det er de formentlig ikke. 5,3 er et meget højt procenttal. Gennemsnitligt bliver knap 2 procent af de danske husstande udsat for boligindbrud på årsbasis.³

Ved siden af de 22 respondenter, der har haft indbrud indenfor de seneste 12 måneder, er der 43 respondenter, som har haft indbrud indenfor de seneste 5 år. Det vil sige ca. to gange så mange udsatte for boligindbrud i en periode, der er 4 gange længere. Nu er antallet af boligindbrud steget markant de sidste par år, men sådan en stor forskel kræver en anden forklaring. Den kan vi finde i begrebet telescoping. Telescoping peger på, at mennesker er tilbøjelige til at rykke oplevelser, der har gjort stort indtryk, frem i tiden. Så selv om indbruddet måske er sket for 1½ år siden, føles og huskes det som om det ikke er ret længe siden, hvorfor respondenterne svarer ja til, at det er sket indenfor de seneste 12 mdr. Det er et kendt fænomen ved offerundersøgelser (se også fx Van Dijk, 1992).

Så i alt 65 af de 414 respondenter (15,7 procent), det vil sige 1 ud af 6, har en personlig erfaring med boligindbrud. Der er også spurgt, om respondenterne personligt kender beboere i Gørlev, som har været udsat for indbrud. Det viser sig, at tre ud af fire respondenter kender nogen, der har været offer for boligindbrud. Dette procenttal ligger højest for dem med en stærk social binding i Gørlev.

Røveri i eget hjem er et sjældent fænomen og derfor er der ikke spurgt om personlig erfaring med denne forbrydelse. Derimod er der spurgt om respondenterne personligt kender beboere i Gørlev, som har været offer for et hjemmerøveri. En ud af tre respondenter svarer bekræftende på dette spørgsmål. Også her gælder, at dette procenttal ligger højere for dem med en stærk social binding i Gørlev end dem med mindre binding.

Tabel 5.1 Hvor tæt er boligindbrud og hjemmerøveri på respondenterne?

	Stærk binding	Mindre binding	I alt	
			Antal	Procent
Personlig relation til udsatte for boligindbrud	87,6 %	62,0 %	322	77,8 %
Personlig relation til ofre for hjemmerøveri	40,2 %	26,3 %	143	34,5 %

Udover at være personligt udsat for boligindbrud eller personligt kendskab til forurettede af boligindbrud/hjemmerøveri, er der spurgt til, hvorvidt boligindbrud/hjemmerøveri er et samtaleemne i Gørlev. De fleste

³ I 2009 blev der anmeldt ca. 50.000 boligindbrud til politiet, og der er ca. 2.640.000 husstande i Danmark (kilde: Post Danmark). Det giver et indbrudsrisiko på 1,9 procent.

respondenter mener, at denne problematik en gang i mellem er genstand for samtale blandt borgerne. Der er en sammenhæng mellem lokal binding og svaret på dette spørgsmål (se tabel 5.2).

Tabel 5.2 Boligindbrud/hjemmerøveri samtaleemne i Gørlev?

	Stærk binding	Mindre binding	I alt	
			Antal	Procent
Ofte	23,1 %	8,2 %	74	17,9 %
En gang i mellem	63,8 %	47,9 %	241	58,2 %
Nej	3,4 %	10,3 %	24	5,8 %
Ved ikke/ikke udfyldt	9,7 %	33,6 %	75	18,1 %
I alt			414	100,0 %

Kriminalpræventive tiltag

Der er forelagt respondenterne to sæt af spørgsmål vedr. kriminalpræventive tiltag i forbindelse med deres bolig. Det første sæt spørgsmål sigter efter teknisk sikring, mens det andet sæt spørgsmål retter sig mod respondenternes adfærd i forhold til at sikre deres hjem mod ubudne gæster.

Der er spurgt, om respondenternes husstand har eller ikke har bestemte former for teknisk sikring. Yderligere er der spurgt, om de overvejer at anskaffe denne form for sikring. Hvis husstanden har den form for sikring, er der spurgt, om den er anskaffet inden for et år eller for mere end et år siden. Idéen bag disse supplerende oplysninger er, at dem, der overvejer at anskaffe denne form for sikring eller har købt det fornyeligt, er påvirket af den aktuelle situation med boligindbrud og/eller hjemmerøveri.

Tabel 5.3 viser, at ca. 1 ud af 3 husstande har ekstra sikring af låse og/eller døre. Ca. 1 ud af 6 husstande har en tyverialarm. For begge former for sikring gælder, at ca. en tredjedel har anskaffet denne form for sikring inden for det sidste år. En betydelig del (næsten 20 procent) af respondenterne siger, at de overvejer at anskaffe ekstra sikring på låse/døre eller en tyverialarm. Godt 60 procent af husstandene har udendørsbelysning, men det er ikke nødvendigvis opsat mod indbrud/hjemmerøveri, for det er i almindelighed vel rart at have udendørs-belysning.

En form for sikring, der specielt kan være gavnligt for at undgå hjemmerøveri er en dørspion, som giver mulighed for at se, hvem der ringer på (en ofte anvendt metode til at skaffe adgang til ofrenes bolig ved et røveri). Denne sikring er markant mindre udbredt blandt husstande i Gørlev end de to ovenfor nævnte. Andre tiltag rettet mod hjemmerøveri - overfaldsalarm og panikværelse - er sjældne fænomener i husstande i Gørlev.

At have været udsat for boligindbrud ser ud til at have øget brugen af ekstra sikring af døre/låse og installation af tyverialarm. Husstande, der har været udsat for boligindbrud, har mere end to gange så ofte en tyveri-alarm installeret end de husstande, der ikke har oplevet et indbrud.

Tabel 5.3 Teknisk sikring af privat bolig i Gørlev by

	Har denne form af sikring		Overvejer denne form af sikring	Har været udsat for boligindbrud
	I alt	Anskaffet < 1 år		
Ekstra sikring låse/døre	31,9 %	9,9 %	18,8 %	46,2 %
Udendørsbelysning	60,4 %	10,6 %	7,2 %	58,5 %
Dørspion	8,4 %	1,4 %	6,3 %	4,6 %
Tyverialarm	14,8 %	5,1 %	14,7 %	33,8 %
Vagtordning	5,8 %	1,9 %	7,0 %	7,7 %
Kameraer i huset	0,7 %	0,2 %	8,9 %	-
Overfaldsalarm	3,1 %	1,4 %	5,8 %	4,6 %
Panik/sikret værelse	1,2 %	0,7 %	2,2 %	1,5 %

I undersøgelsen af Idénys villapanel er der spurgt om en del af de samme tekniske tiltag som i vores spørgeskemaundersøgelse i Gørlev. Tabel 5.4 viser, hvordan disse to undersøgelser forholder sig til hinanden. Resultaterne fra Gørlev og Villapanelet ligner hinanden meget. En forskel er dog, at flere respondenter i Gørlev overvejer at anskaffe sig en form for sikring end villaejerne. Dette kan skyldes ordlyden af spørgsmålet. Vi har i Gørlev spurgt, om respondenterne overvejer at anskaffe denne form for sikring, mens respondenterne i Villapanel blev spurgt, om de vil anskaffe den *i løbet af det næste år*.

Tabel 5.4 Teknisk sikring af privat bolig i Gørlev by i forhold til villaejere i Danmark

	Har denne form af sikring		Overvejer denne form af sikring	
	Gørlev	Villapanel	Gørlev	Villapanel
Ekstra sikring låse/døre	32 %	27 %	19 %	12 %
Tyverialarm	15 %	12 %	15 %	5 %
Vagtordning	6 %	7 %	7 %	3 %
Kameraer i huset	1 %	3 %	9 %	4 %
Overfaldsalarm	3 %	2 %	6 %	1 %

Vi forventer, at teknisk sikring af boligen hænger sammen med respondenternes færden i byen. For at undersøge om der er en sammenhæng og hvordan dette ser ud, er de seks former for teknisk sikring sammenlagt i et variabel, hvormed vi måler, hvor mange former for sikring husstanden har anskaffet. Denne nye variabel er delt op i tre svarkategorier: ingen sikring, 1-2 former for sikring og 3-6 former for sikring.

Det viser sig, at dem, der har angst for kriminalitet, bor i et hus med flere former for teknisk sikring end dem der ikke har angst for kriminalitet. Teknisk sikring giver åbenbart ikke sindsro på dette punkt (hvilket vi heller ikke havde forventet). Respondenter, der har været udsat for indbrud, har mere sikring end dem uden offererfaring. Og til sidst viser det sig, at dem med en stærk lokal binding har flere former for teknisk sikring end dem med en mindre stærk binding. Det hænger formentlig sammen med en stærkere bevidsthed om, hvad der forgår i byen, blandt dem med mest lokale binding.⁴

⁴ Sammenhængen er også testet ved hjælp af t-testen. Ved alle tre variabler er der tale om en statistisk signifikant sammenhæng med antal former for teknisk sikring. Respondenter med angst for kriminalitet har gennemsnitligt 1,48 former for sikring mod 1,18 for respondenter uden angst. Ved offererfaring er gennemsnittet 1,57 versus 1,21 og ved lokal binding 1,38 versus 1,05.

Tabel 5.5 Sikringsniveau af privat bolig og respondenternes profil

	Angst for kriminalitet		Udsat for boligindbrud		Lokal binding	
	Ja	Nej	Ja	Nej	Stærk	Mindre
Ingen teknisk sikring	25,4 %	29,0 %	18,5 %	29,8 %	25,7 %	32,2 %
1-2 former af sikring	54,4 %	61,3 %	63,1 %	58,7 %	60,1 %	58,2 %
3-6 former af sikring	20,2 %	9,7 %	18,5 %	11,5 %	14,2 %	9,6 %

Den anden type af kriminalpræventive tiltag, der er spurgt ind til, er respondenternes adfærd i forhold til sikring af deres bolig. Spørgsmålet er, om de udfører nogen bestemte handlinger for at mindske risikoen for boligindbrud/hjemmerøveri. Derudover er der spurgt til, om de er begyndt med denne adfærd indenfor det sidste år eller det har været en vane i en længere periode.

Næste alle respondenter låser døren om natten og har gjort det altid. Aftaler med naboer ved ferie og tændt lys, når man ikke er hjemme, er også for de fleste af respondenterne en vane. At låse døren om dagen – når man er hjem – sker ved 2 ud af 3 respondenter. Her er der sket en markant ændring det sidste år. Næsten 20 procent af respondenterne siger, at de er begyndt hermed det sidste år. Tilsvarende mønstre ses i forhold til at holde øje med, hvem der færdes i lokalsamfundet. Disse adfærdsændringer peger i retning af, at borgerne i Gørlev er blevet mere opmærksomme på risikoen for boligindbrud og/eller hjemmerøveri.

Idényts villapanel har været i mediernes fokus på grund af omfanget af villaejeres våbenbesiddelse med henblik på beskyttelse: 2 procent af respondenterne siger, at de har et skydevåben mens 6 procent har bevæbnet sig med køller, peberspray eller lignende (Idénnyt, 2009, tabel 6). Også vores undersøgelse i Gørlev viser, at anskaffelse af et våben forekommer; i mere eller mindre det samme omfang som registeret ved Villapanelet.

Når vi ser nærmere på, hvem der har anskaffet sig et våben, viser det sig, at mænd oftere end kvinder har et våben, og at aldersklasse 45-64 år er overrepræsenteret i forhold de andre aldersklasser. Når vi kombinerer alder og køn er resultatet, at 8 ud af 58 mænd i aldersklassen 45-64 år (13,8 procent) har anskaffet sig et våben til at sikre sit hjem.

Tabel 5.6 Adfærdssikring af privat bolig

	Har denne form af adfærd		Har været udsat for boligindbrud
	I alt	Ændring < 1 år	
Låser døren om natten	94,9 %	1,4 %	95,4 %
Låser døren om dagen, også når hjem	66,7 %	19,1 %	72,3 %
Tænder lys, når ikke er hjem	67,1 %	12,8 %	84,6 %
Aftale med naboer ved ferie osv.	78,3 %	5,6 %	87,7 %
Åbner ikke døren sent om aften	52,9 %	9,9 %	56,9 %
Har anskaffet et våben	5,1 %	1,4 %	4,6 %
Mere opmærksom hvem der færdes i byen	70,5 %	23,2 %	80,0 %

At have været udsat for boligindbrud ser ud til at have begrænset indflydelse på adfærd, men dem der har været udsat for boligindbrud forsøger lidt oftere at værne om deres bolig, når de ikke er hjem (tændt lys, aftale med naboer).

121 af de 414 respondenter (29 procent) har fået sikring eller ændret deres adfærd på grund af en speciel begivenhed. I langt de fleste tilfælde er denne begivenhed indbrud. Det kan være indbrud ved respondenten selv, men også i nabolaget eller ved familie/bekendte. Enkelte respondenter peger på hæværk (på bilen)

som begrundelse for deres boligsikring. Til sidst er der få respondenter, som siger, at de er påvirkede af medieindslag.

6. Konklusioner

I dette afsluttende kapitel opsummerer vi – kort – de mest iøjefaldende konklusioner. Som sagt, skal resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen indgå i en mere omfattende analyse af (u)tryghed i lokale samfund, men det her er de første delkonklusioner med hensyn til Gørlev.

Respons

Ca. 40 procent af husstandene i Gørlev by har deltaget i undersøgelsen. Der er en overrepræsentation af kvinder blandt respondenterne. Det samme gælder for ældre. Det er dermed tvivlsomt om responsen må anses for repræsentativ for hele Gørlev by. Formentlig er respondenterne generelt mere bekymret for kriminalitet og deres hjem end dem, der ikke har deltaget i undersøgelsen.

Bekymring for kriminalitet

De fleste respondenter ser Gørlev som et trygt sted at være og et sted, hvor borgerne kender og hjælper hinanden. Men dette billede ændres lidt i forhold til kriminalitet. 28 procent af respondenterne i Gørlev har angst for kriminalitet (nationalt billede: 14 procent). Kvinder har mere angst for kriminalitet end mænd.

Bekymring for indbrud/hjemmerøveri

Ca. halvdelen af respondenterne i Gørlev frygter boligindbrud (nationalt billede: ca. en fjerdedel). Der er ingen forskel mellem kvinder og mænd på dette punkt. Ca. 40 procent frygter hjemmerøveri. Der er markant flere kvinder, der er bekymrede for hjemmerøverier end mænd. Kendskabet til det faktum at der har været hjemmerøveri i Gørlev ser ud til at øge bekymringsniveauet.

Teknisk sikring

Ca. 1 ud af 3 husstande har ekstra sikring på låse og/eller døre. Ca. 1 ud af 6 husstande har en tyverialarm. For begge former for sikring gælder, at ca. en tredjedel har anskaffet denne form for sikring inden for det sidste år. En betydelig del af respondenterne siger, at de overvejer at anskaffe ekstra sikring på låse/døre eller en tyverialarm. Dette peger i retning af, at borgerne i Gørlev er mere opmærksomme på risikoen for boligindbrud end tidligere. Husstande, der har været udsat for boligindbrud, har mere end to gange så ofte en tyverialarm installeret end de husstande, der ikke har oplevet et indbrud.

Dem, der har angst for kriminalitet, bor i en bolig med flere former for teknisk sikring end dem der ikke har angst for kriminalitet. Teknisk sikring giver ikke sindsro på dette punkt. Respondenter, der har været udsat for indbrud har mere sikring end dem uden offererfaring. Respondenter med en stærk lokal binding har flere former for teknisk sikring end dem med en mindre stærk binding.

Præventiv adfærd

Næste alle respondenter låser døren om natten og har gjort det altid. Aftaler med naboer ved ferie og at tænde lys, når man ikke er hjemme, er også for de fleste af respondenterne en vane. At låse døren om dagen – når man er hjem – sker ved 2 ud af 3 respondenter. Her er der sket en markant ændring det sidste år. Næsten 20 procent af respondenterne siger, at de er begyndt hermed det sidste år. Det gælder også for at holde øje med, hvem der færdes i lokalsamfundet. Disse adfærdsændringer peger også i retning af, at borgerne i Gørlev er mere opmærksomme på risikoen for boligindbrud og/eller hjemmerøveri end hvad de har været tidligere.

Litteratur

Balvig, Flemming & Britta Kyvsgaard (2009) *Offerundersøgelserne 2005-2008*. Københavns Universitet/Justitsministeriets Forskningsenhed, www.jm.dk

Brå (2009) *Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Brottförbyggande rådet.

Dijk, J.J.M. van (1992) Als de dag van gisteren: Over de betrouwbaarheid van het slachtofferverhaal. *Justitiële verkenningen*, 18(3), 47-65.

Hede, Anders, Jørgen Goul Andersen & Jacob Andersen (2009) *Danskernes tryghed på verdenskrisens og bandekrigenes tid*. Tryghedsmåling 2009, Trygfonden.

Idénýt (2009) *Villaejerne forskanser sig i hjemmet*. <http://www.idenyt.dk/idenytPages.asp?page=1748>;
<http://www.idenyt.dk/xdoc/webpages/0000002621.pdf>

Bilag 1 Spørgeskema (u)tryghed i lokalsamfund

Du svarer ved at sætte kryds ved det rigtige svar. Hvert spørgsmål besvares med ét kryds, medmindre der står en anden anvisning ved spørgsmålet.

BAGGRUNDSINFORMATION

1. Hvad er dit køn?

- Mand
- Kvinde

2. Hvad er din alder?

- 18 - 24 år
- 25 - 34 år
- 35 - 44 år
- 45 - 54 år
- 55 - 64 år
- 65 - 74 år
- 75 år eller ældre

3. Er du opvokset her i byen/nærmeste omegn eller er du tilflyttet som voksen?

- Opvokset i Gørlev eller omegn
- Tilflyttet

4. Arbejder du her i byen eller et andet sted?

- Arbejder i Gørlev
- Arbejder i en anden by
- Arbejder ikke

5. Deltager du i lokale aktiviteter fx. idræt, kulturelle tilbud, sociale eller underholdende arrangementer?

- Ja, hver uge
- Ja, hver måned
- Ja, en gang i mellem
- Nej

6. Interesserer du dig for lokalnyheder?

Jeg læser lokalaviser:

- Altid eller ofte
- En gang i mellem
- Sjældent eller aldrig

Jeg ser lokale nyheder på TV:

- Altid eller ofte
- En gang i mellem
- Sjældent eller aldrig

Jeg taler med andre i byen om hvad der sker her:

- Altid eller ofte
- En gang i mellem
- Sjældent eller aldrig

KRIMINALITET OG BEKYMRING

7. Hvor ofte tænker du på risikoen for at blive offer for kriminalitet, det vil sige at blive overfaldet, udsat for tyveri, hærværk eller lignende noget?

- Næsten hele tiden
- Ofte
- Af og til
- Sjældent
- Aldrig

8. Nedenfor er anført en række problemer. Angiv, hvor utryg du for tiden er ved disse problemer:

For at blive overfaldet eller slået?

- Meget tryg
- Ret tryg
- Ret utryg
- Meget utryg
- Ved ikke

For at blive udsat for et indbrud?

- Meget tryg
- Ret tryg
- Ret utryg
- Meget utryg
- Ved ikke

For at blive udsat for et røveri i dit eget hjem?

- Meget tryg
- Ret tryg
- Ret utryg
- Meget utryg
- Ved ikke

9. Hvor tryk føler du dig ved at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud?

- Meget tryk
- Ret tryk
- Ret utryk
- Meget utryk
- Ved ikke

10. Er det inden for de sidste 12 måneder sket, at du har afholdt dig fra en aktivitet, fx at gå en tur, gå i biografen eller mødes med andre mennesker, fordi du føler dig utryk eller bange for at blive udsat for kriminalitet?

- Meget ofte
- Ret ofte
- Ret sjældent
- Nej
- Ved ikke

11. Har du inden for de sidste 12 måneder været bekymret for at en nærtstående person skulle blive udsat for kriminalitet?

- Meget ofte
- Ret ofte
- Ret sjældent
- Nej
- Ved ikke

12. Påvirker bekymring for kriminalitet din livskvalitet?

- I stor udstrækning
- I en vis udstrækning
- I lille udstrækning
- Ved ikke
- Nej

13. Har du indenfor de sidste 12 måneder været udsat for indbrud i dit hjem?

- Ja
- Nej

14. Har du indenfor de sidste 5 år været udsat for indbrud i dit hjem?

- Ja
- Nej

15. Hvor ofte sker der efter din vurdering boligindbrud i Gørlev?

- Meget ofte
- Ret ofte
- Regelmæssigt
- En gang i mellem
- Sjældent
- Ved ikke

16. Kender du personligt beboer i Gørlev som har været udsat for indbrud?

- Ja, flere
- Ja, en enkelt
- Nej

17. Har du kendskab til om der har været røveri i beboeres eget hjem i Gørlev?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

18. Kender du personligt beboer i Gørlev som har været udsat for røveri i deres eget hjem?

- Ja, flere
- Ja, en enkelt
- Nej

19. Blev en i din familie eller en i din bekendtskabskreds udsat for en alvorlig forbrydelse inden for de sidste 12 måneder?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

20. Er boligindbrud/hjemmerøveri et samtaleemne i Gørlev?

- Ja, ofte
- Ja, en gang i mellem
- Nej
- Ved ikke

21. Tror du, at kriminaliteten i Danmark stiger, falder eller er uforandret inden for de sidste 3 år?

- Stiger meget
- Stiger noget
- Er uforandret
- Falder noget
- Falder meget
- Ved ikke

KRIMINALPRÆVENTIVE TILTAG

22. Hvilke sikkerhedssystemer har du i din bolig og hvornår har du anskaffet det? (Sætte et kryds i hver linje)

	Anskaffet det inden for et år	Anskaffet det for mere end et år siden	Overvejer at anskaffe denne form for sikring	Har ikke og vil ikke have den form for sikring
Ekstra sikring af låse og døre				
Udendørsbelysning				
Dørspion				
Tyverialarm				
Tyverialarm med vagtordning				
Kameraer i huset				
Overfaldsalarm				
Panik værelse/sikret værelse				
Andet: navnlig:				

23. Er anskaffelsen af en eller flere former for sikring sket i anledning af en speciel begivenhed (fx et indbrud)?

- Ja, (skriv begivenhed):
- Nej

24. Har du inden for de sidste 12 måneder ændret noget i din adfærd i forhold til sikring af din bolig? (Sætte et kryds i hver linje)

	Gør jeg altid	Er jeg begyndt med inden for det sidste år	Gør jeg ikke
Jeg låser døren om natten			
Jeg låser døren om dagen - også når jeg er hjemme			
Jeg tænder lyset, når jeg ikke er hjem			
Jeg har en aftale med naboer om at se efter min bolig, når jeg er på ferie eller bortrejst			
Jeg åbner ikke døren sent om aften			
Jeg har anskaffet hund			
Jeg har anskaffet et våben			
Jeg er mere opmærksom på, hvem der færdes i lokalsamfund			

25. Er en eller flere af adfærdsændring sket i anledning af en speciel begivenhed (fx et indbrud)?

- Ja, (skriv begivenhed):
- Nej

26. Hvordan ser du på udvikling i Gørlev? (Sætte et kryds i hver linje)

	Helt enig	Delvis enig	Hverken enig/uenig	Delvis uenig	Uenig
Byen her er et trygt sted at være					
Der er blevet færre sociale aktiviteter her i byen					
Vi kender og hjælper hinanden her i byen					
Vores by har en fremtid som en levende by					
Kriminalitet er vokset her i byen					
Der bliver mindre og mindre liv i byen					

Bilag 2 Pressemeddelelse

Undersøgelse af (u)tryghed i Gørlev.

Føler beboere fra mindre bysamfund sig trygge i deres lokale område og i deres hjem? Har folk sikret deres hjem mod ubudne gæster? Disse spørgsmål står centralt i en undersøgelse fra Københavns Universitet. Forskere bag projektet har valgt at rette blikket mod Gørlev by.

I uge 15 bliver der uddelt et spørgeskema til samtlige husstande i byen. Landbetjent og byrådsmedlem Svend Erik Autzen opfordrer beboerne til at deltage i undersøgelsen ved at besvare spørgeskemaet. Det er interessant for politiet at have kendskab til disse problemstillinger. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelse rapporteres før sommerferien.

I spørgeskemaet er der også en opfordring til at indgå i en interviewundersøgelse. Her vil der være mulighed for at uddybe nogle af de spørgsmål, der tages op i spørgeskemaet. Det vil fortrinsvis være folks tanker og oplevelser om tryghed og utryghed, der vil blive uddybet i denne del af undersøgelsen.

I begge undersøgelser garanteres alle, der deltager, anonymitet i forhold til publicering af resultaterne.